

V Liberci 5. srpna 2019

Tisková zpráva

PODCEŇOVANÉ NEBEZPEČNÍ ZVANÉ AZBEST

Azbest (též nazývaný osinek) je světlý až tmavozelený minerál ze skupiny silikátů, který se vyskytuje v přírodě jako doprovodný minerál některých rud. Má vláknitou strukturu. Je nehořlavý, pevný, odolný vůči chemickým látkám a nevodivý. **Je prokázán karcinogen.**

„Azbest je pro lidské zdraví nebezpečný. Nebezpečná jsou především vlákna o velikosti 5 až 8 μm , která pokud poletují v ovzduší, se mohou po vdechnutí dostat do lidského těla a proniknout až do plicních sklípků. V plicích mohou vyvolat rakovinové bujení na povrchu plic - zhoubný nádor hladké membrány, kterou jsou plíce obaleny tzv. mesothelium, který se projeví až po značné době od expozice člověka azbestu (20 – 40 let). Dalším nebezpečným onemocněním je azbestóza, což je zaprášení plic azbestem, které vede k jejich zjizvení, což se projevuje dušností, sníženou vitální kapacitou plic,“ vysvětluje ing. Kateřina Forýsová, ředitelka oboru hygieny práce.

Firmy a fyzické osoby podnikající, jejichž zaměstnanci budou provádět práce s materiálem obsahujícím azbest, jsou povinny orgánu ochrany veřejného zdraví tj. KHS tyto práce oznámit min. 30 dní před jejich zahájením. KHS pak zkontroluje, mj. zda jsou práce s materiálem obsahujícím azbest prováděny, co nejšetrněji tzn. v kontrolovaném pásmu, kam je zakázán vstup osob bez osobních ochranných prostředků, pokud je to technicky proveditelné, zda je v kontrolovaném pásmu udržován podtlak, aby se zamezilo úniku azbestových vláken mimo kontrolované pásmo, zda je zřízena hygienická smyčka pro zaměstnance.

„Materiál s obsahem azbestu se nejprve napenetruje, nepoužívá se žádné elektrické nářadí, které by narušovalo povrch materiálu, demontovaný materiál s obsahem azbestu se na místě demontáže balí do folie a ukládá do přistaveného kontejneru jako nebezpečný odpad. Pracovníci, kteří tyto práce provádí, se podrobují pravidelným preventivním lékařským prohlídkám,“ popisuje Forýsová.

Azbest patří mezi prokázané karcinogenní látky, pro které neexistuje bezpečná dávka. Česká legislativa má stanoven hygienický limit pro pracovní prostředí 0,1 vlákna/cm³ a pro obytné místnosti 0,001 vlákna/cm³. Pro venkovní prostředí limit neudává.

„Ve venkovním prostředí vzniká největší riziko v uvolňování azbestových vláken ze stavebního materiálu do ovzduší v důsledku neodborného postupu při provádění bouracích prací ve stavbách obsahujících azbest nebo výměně střešních krytin s jeho obsahem. Bohužel osoby samostatně výdělečně činné, které nikoho nezaměstnávají, ohlašovací povinnost ke KHS nemají. Takto podniká většina pokrývačů, kteří provádí výměny střešních eternitových krytin. Odstraňování eternitových šablon často provádí nešetrně, šablony shazují ze střechy na zem, kde se rozlámou a azbestová vlákna se uvolní do ovzduší. Sami nepoužívají při práci osobní ochranné pomůcky a ohrožují nejen zdraví své, ale i obyvatel, kteří se v okolí prováděných prací vyskytují,“ říká Forýsová a dodává, že *„vlastník nemovitosti, který se rozhodne ze své stavby materiál s obsahem azbestu odstranit, by se měl obrátit vždy na firmu či živnostníka, kteří tyto práce provádí bezpečně. Jsou-li pochybnosti o tom, zda je manipulováno správně nebo dotazy jak správně manipulovat, je možné se obrátit na naši KHS, konkrétně odbor hygieny práce.“*

Azbest byl ve 20. století hojně využíván ve stavebnictví - střešní krytiny (např. Eternit, Ezalit, Dupronit, Ozimin, bitumenová střešní krytina), azbestocementové desky k opláštění staveb, obvodové pláště budov, stříkané omítky s azbestovým vláknem (Pyrotherm), azbestocementové kanalizační svody v panelových domech. Používal se dále pro vzduchotechnické rozvody a rozvody klimatizačních zařízení, při výrobě různých izolačních materiálů. Spotřeba azbestu v letech 1970 až 1990 v tehdejší Československu byla cca 50 tisíc tun. Vzhledem k nebezpečným vlastnostem azbestu na lidské zdraví byla výroba a používání v ČR v roce 1997 zakázána.

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK